

۵۲۳

۱۰۰

جمهوری اسلامی ایران

وزارت نیرو

معاونت امور بهره برداری و مدیریت منابع آب

دفتر رسماهی منابع آب

بخش آبمای طحی

دستورالعمل:

نمونه برداری محاسبه مواد رسمی متعلق

کد: ۴۱.۹۸-۳۳۴

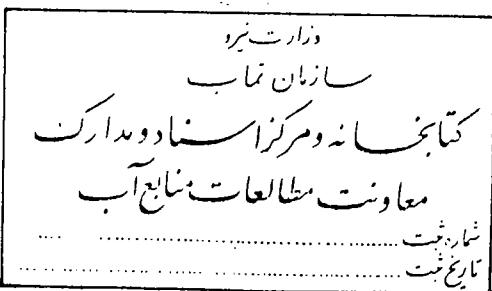
وزارت نیرو
سازمان غاب
کتابخانه و مرکز اسناد و مدارک
معاونت مطالعات منابع آب
شماره ثبت: ۶۴۹۱
تاریخ ثبت: ۲۷ مرداد
۷۱

تیرماه ۱۳۲۰

"بسمه تعالیٰ"

بموازات پیشرفت علم و تکنولوژی و دستیابی به تازه‌ترین روش‌های موجود و بدبال نیاز سازمانهای آب منطقه‌ای به دستور العمل‌های جدید درخصوص کارهای هیدرومتری که در چهارمین قطعنامه مدیران مطالعات درخواست گردیده بود معاونت اموربرهه برداری و مدیریت منابع آب دفتر بررسیهای منابع آب اقدام به تشکیل کمیته‌ای جهت تهییه این دستورالعمل‌های نمودکه اعضای کمیته مشکل از آقایان دکتر حسین صدیقی و مهندسین سعید موسوی نودشتی و محمود باریده پس از بررسی‌های لازم درخصوص دستورالعمل‌های گذشته واستفاده از تجربیات کارشناسان این دفتر را ز منابع جدید اقدام به تهییه دستورالعمل نمونه برداری و محااسبه موادر سوبی معلق نموده‌اند. این دستورالعمل تهییه شده باراهنماهای و پیشنهادات همکاران محترم در سازمانهای آب منطقه‌ای نیازهای امور مطالعات سازمانهای آب منطقه‌ای را بر طرف ساخته و درجه‌ت پیشبرداهاداف مطالعات منابع آب کشور موثر واقع گردد.

دفتر بررسیهای منابع آب

فهرست مطالب

صفحه

۱	بار معلق
۲	حجم مطلق رسوبات جامد رواحد حجم مخلوط آب و رسوب
۳	انواع نمونه بردارها
۴	انتخاب محل و چگونگی نمونه برداری رسوب
۵	تقسیم بندی ایستگاه‌های هیدرومتری از نظر راهنمایت رسوب برداری
۶	روش‌های نمونه برداری
۷	زمان نمونه برداری چند مقطعی
۸	روش سه مقطعی
۹	روش محاسبه دبی متوسط درازمدت مولاد معلق
۱۰	روش منحنی تداوم چریان
۱۶	روش استفاده از برنامه کامپیوتری
۱۸	برنامه کامپیوتری
	ضمایم

بار معلق Suspended load

بار معلق به مجموعه ای از مواد گفته میشود که در آب به صورت تعليق وجو دارد .
به عبارت دیگر وقتیکه نیروی تنفس برشی متوسط وارد بر ستر یک آبراهه قابل فرسایش کم است حرکت رسوبات در مجاورت و یا تماس با ستر صورت میگیرند و با افزایش نیروی تنفس برش تماس رسوبات با ستر کم شده و در جریان اصلی قرار میگیرند ، این ذرات با سرعت جریان حرکت کرده وبصورت بار معلق میباشند .
بطورکلی ذرات بار معلق خیلی ریزتر از ذرات بارکف میباشند . آزمایشات مربوطه نشان میدهد که در یک پروفیل قائم در جریان آب ، مقدار بار معلق از ستر بطرف سطح آب کاهش میباشد . بنابراین ذرات بار معلق در آب حدود ۲۰ تا ۹۰ درصد بار رسوبی رودخانه را تشکیل میدهد . غلظت رسوبات معلق را بصورت زیر تعریف نموده اند .

۱- حجم مطلق رسوبات جامد در واحد حجم مخلوط آب و رسوب
در این روش وزن خشک رسوب در واحد حجم مخلوط (آب و رسوب) در درجه اول تعیین میشود . سپس این وزن خشک را بر وزن مخصوص رسوب تقسیم نموده اند و حجم مطلق رسوب را در واحد حجم (آب + رسوب) بدست میآورند . این نسبت می تواند بصورت درصد حجم نشان داده شود .

۲- وزن خشک ذرات جامد در واحد حجم مخلوط (آب + رسوب)
این مقدار را معمولاً " بصورت (lit / ۸۲) گرم در لیتر یا پوند در فوت مکعب نشان میدهند .

۳- وزن خشک ذرات جامد به وزن واحد مخلوط (آب + رسوب)
این وزن عموماً " نشان داده میشود (Part per million) PPM
مثال : در یک رودخانه که ذبيچریان آن ۴۰ متر مکعب در ثانیه بوده است نمونه گیری آب به عمل آمده و نتایج حاصله از بررسی مواد معلق به شرح زیر بوده است . دبی رسوب مواد معلق را محاسبه کنید .

$$= \text{حجم نمونه} \quad ۲۹۸ \text{ CC}$$

$$= \text{وزن کاغذ} \quad ۱/۵ \text{ گرم}$$

گرم ۶۳ = وزن گلاغدصافی بانمونه پس از خشک شدن

$$\text{کرم } 63 - 5 = 61/5 = \text{وزن خشک شده مولتی} \quad \text{وادرسوی مولتی}$$

$$= \frac{61/5}{298} = 0.21 \text{ gr/cc} = 210 \text{ gr/cc} = 210 \text{ Kg/m}^3$$

حال اگر فرض کنیم دبی حدود ۴ ساعت جریان داشته باشد در این صورت در مدت ۴ ساعت وزن مواد مولتی که از آن مقطع رودخانه گذشته برابر است با

$$3 \text{ m}^3 \times 40 = 576000 = \text{حجم آب}$$

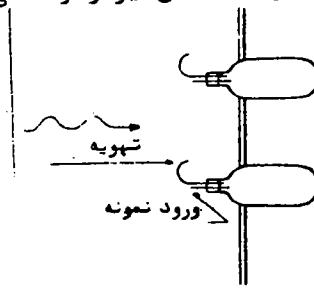
$$10 \text{ m} \times 120 \text{ m} \times 576000 = 69120000 \text{ = وزن رسوبات مولتی}$$

در این صورت اگر روزن مخصوص رسوبات را داشته باشیم میتوانیم حجم رسوباتی را که در رودخانه با خود حمل نموده است را محاسبه کنیم با فرض اینکه وزن مخصوص رسوبات ۱/۵ گرم در سانتی متر مکعب (۱/۵ تن در هر متر مکعب) باشد حجم رسوبات برابر است ،

$$\frac{10 \text{ m} \times 120 \text{ m} \times 80640}{1/5} = 1920000 \text{ = حجم رسوبات مولتی}$$

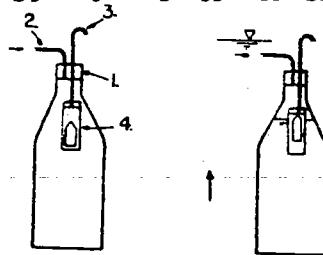
أنواع نمونه بردارها

"نمونه برداری از مواد مولتی با استفاده از دونوع نمونه برداری دستی (DH-48) و نمونه بردار روزنی (DH9) به روش انگراسیون عمقی انجام میگیرد که خود را در این نوع میباشد - نمونه بردار نقطه ای (PI) ۲- نمونه بردار عمیق (DI) ۱- نمونه بردار نقطه ای (PI) : این نمونه بردار برای تعیین توزیع رسوب مولتی در یک عمق - جریان بکار گرفته میشود نمونه بردارهایی از این نوع کلیه مواد مولتی را اندازه گیری می نمایند در این روش چند شیشه نمونه بردار را مطابق شکل زیر به صورت پشت سرهم به یک میله میبندند و آنرا داخل جریان آب قرار میدهند بطوريکه دهانه شیشه هادر مقابل جریان قرار گیرند چون شیشه هادر را از مقاطع مختلف بسته شده اند بنابراین نمونه گیری از نقاط مختلف به عمل آمده و این امکان آنرا فراهم خواهد ساخت تا میانگین بار مولتی را در مقطع رودخانه محاسبه کنیم دلیل این امر آنستکه که با توجه به وزن مواد مولتی و متغیر بودن سرعت جریان آب در عمقهای مختلف دبی رسوبات مولتی نیز در هر عمقی متفاوت است .

شکل ۱ - ۱ شیشه های نمونه گیری رسوب

هر بطری مجهز به یک دربند لاستیکی است که در داخل آن دولوله پلاستیکی تعبیه شده است که از این لوله ها برای ورود آب و لوله دیگر برای خروج هوای داخل بطری است پس از آنکه شیشه ها از آب پرشد آنرا بپرسان آورده و زمان اندازه گیری بادی آب و عمق نمونه بردار نیز ثبت می شود.

شکل ۱ - ۱ بطری های نمونه گیری خودکار

۲- نمونه بردار عمقی - این نوع نمونه بردار شبیه نمونه بردارهای نقطه ای هستند که شیر ورودی ندارد این دستگاه با سرعت ثابت تا عمق معینی پایین می رود معمولاً "تا عمق ۴/۵ متر زمان رفت و برگشت برای نمونه برداری استفاده می شود.

انتخاب محل و چگونگی نمونه برداری رسوب

- چون حداکثر رسوب در موقع سیلابی است و بیشترین مقدار رسوب نیز در چند طفیان فصلی اتفاق میافتد انسایستی نمونه برداری رسوب را در هنگام طفیان رودخانه ازدست داد.

- سعی شود که انتخاب سطح مقطعی از رودخانه که نمونه برداری رسوب از آن برداشت می شود نمایانگر خوبی از نظر عبور مواد معلق بوده مناسبترین محلها بخشائی میباشد که بهم خوردنگی آب در آن مکان شدید است اغلب همان محلهای که برای ایستگاههای هیدرومتری در نظر گرفته می شود برای نمونه برداری رسوب مناسب هستند.

- نمونه برداری در مسیر طغیانی جریان بطور کامل برداشت شود

- چون معمولاً "بیشترین غلظت رسوب قبل از رسیدن به حداکثر دیگر رودخانه و خداکثر میزان رسوب (مقدار رسوب در زمان) بین زمان رسیدن به حداکثر غلظت و حداکثر دیگر رودخانه است لذا معمولاً در حوزه آبریز یکنواخت دهنده پیش و بعد از نقطه حداکثر، برای تعیین

مقادیر حداکثر میزان و بیشترین غلظت رسوب کافی به نظر میرسد. روش اندازه گیری بیان نمونه برداری رسوب تا حدودی به اندازه گیری دبی رودخانه شباهت دارد بدین ترتیب که در یک سطح مقطع معین، اجزاء کوچک سطح مقطع را تعیین می نمایند و در این سطوح نمونه برداری انجام می شود و متوسط نمونه برداری در هر سطح کوچک با دردست داشتن غلظت و دبی

مقدار جزء رسوب و از حاصل جمع آن مقدار کل رسوب بدست می آید .

تقسیم بندی ایستگاههای هیدرومتری از نظر اهمیت رسوب برداری

ایستگاههای هیدرومتری به سه نوع درجه بندی می شوند درجه ۱ : ایستگاههای که از-

لحاظ اهمیت از درجه با لای برخوردار می باشند که در این ایستگاهها آمارگریاتکنسین

مقیم وجود دارد .

درجه ۲ :

ایستگاههای که آمارگر مقیم ندارد ولی مطالعات رسوب آنها ضرورت دارد

درجه ۳ :

ایستگاههای که احتمال اجرای پروژه در آن میرود و نمونه برداری همزمان با اندازه گیری

آب انجام می گیرد .

روش های نمونه برداری

الف - روش چند مقطعي

ب - روش سه مقطعي

الف - روش چند مقطعي : این روش بیشتر در ایستگاههای درجه ۱ مورد استفاده قرار گرفته و آن بدین صورت است که بتوان مقطعي مشخص در آن داشته باشيم تابتوانيم رابطه غلظت رسوب در آن امتداد قائم و ثابت و غلظت متوسط رسوب در رودخانه را بدست آورد بهتر است به ترتیب زیر عمل نموده و رابطه مذکور را بدست آوریم و غلظت متوسط رسوب رودخانه را برای هر روز تعیین نمائیم .

مراحل زیر را برای نمونه برداری ~~چند~~ مقطعي بايد انجام داد

۱- مقطع اندازه گیری را مشخص نموده غالباً " این مقطع همان مقطع اندازه گیری دبی می باشد

۲- این مقطع را به فواصل تقریباً " مساوی تقسیم کرده و پروفیل عرضی آنرا روی کاغذ شطرنجی

رسم می نمائیم

۳- عمیق ترین نقطه این مقطع را مشخص کرده و در این مقطع نمونه بردار را به صورت یکنواخت به پایین (کف) رودخانه برده و با لامی آوریم بطوریکه 80% بطري پرشود وزمان آنرا ياددا

مي نمائیم .

۴- برای اینکه زمان لازم برای مقاطع دیگر را داشته باشیم از تناسب استفاده نموده بدیم.
ترتیب که "اگر مثلاً" عمیق ترین نقطه $1/43$ عمق داشته و زمان لازم برای نمونه برداری $12/4$
ثانیه باشد با یک تناسب ساده زمان را برای هر عمق مشخص می نمائیم که در مثال زیر این
مطلوب روشن میگردد.

مثال : پروفیل عرضی مقاطع اندازه‌گیری بار معلق در رودخانه رسم گردیده عمق متوسط هر مقاطع
مشخص شده است اگر زمان لازم برای مقاطع عمیق که عمق آن برابر $1/23$ وزمان لازم برای -
نمونه برداری برابر $12/4$ باشد زمان لازم برای عمق‌های دیگر را بدست آورید.

مقطع	زمان به ثانیه	عمق به متر
h_1	$0/39$?
h_2	$0/45$?
h_3	$0/63$?
h_4	$0/8$?
h_5	$0/95$?
h_6	$1/26$?
h_7	$1/43$	$12/4$
h_8	$1/15$?
h_9	$1/1$?
h_{10}	$0/9$?
h_{11}	$0/23$?
h_{12}	$0/56$?
h_{13}	$0/43$?

۵- در بطریهای برداشت شده شماره مقاطع و فاصله آنها از ساحل را یادداشت نموده همچنین

لـ

۱/۴۳

۰/۷۸۹

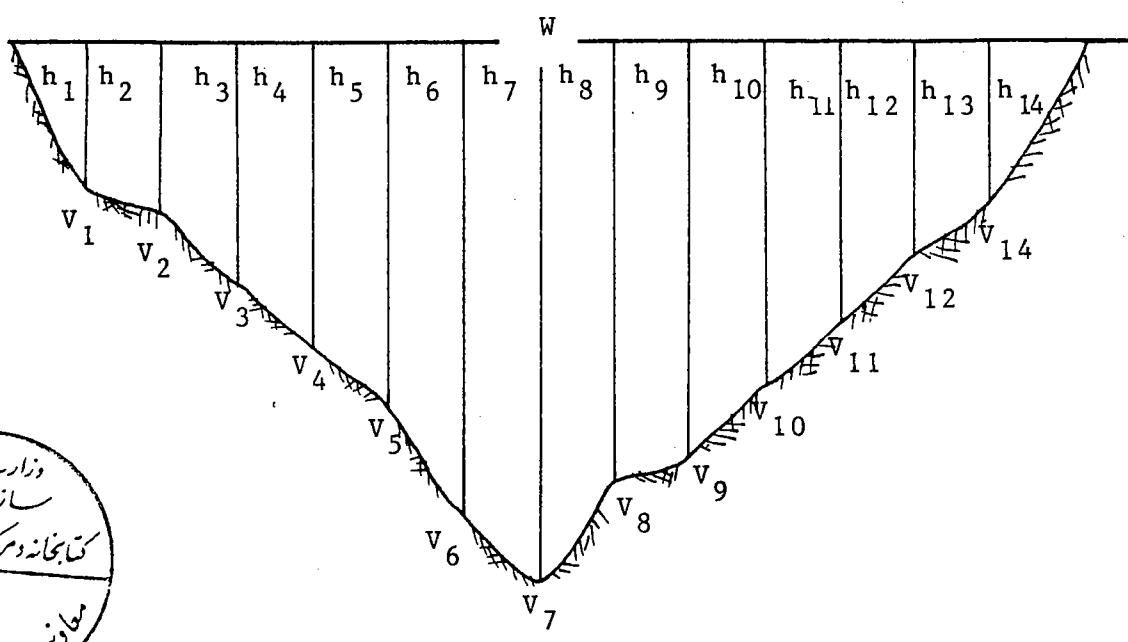
۱۲/۴

X

۳/۳۸ = X

بنابراین زمان لازم برای عمق ۰/۳۹ برابر است با ۳/۳۸ ثانیه و اگر به این ترتیب برای عمق های دیگر تناسب بیندیم خواهیم داشت .

	عمق	زمان
h_2	۰/۴۵	۲/۹۰
h_3	۰/۶۳	۵/۴۶
h_4	۰/۸	۶/۹۳
h_5	۰/۹۵	۸/۲۴
h_6	۱/۲۶	۱۰/۹۲
h_8	۱/۱۵	۹/۹۷
h_9	۱/۱	۹/۵۴
h_{10}	۰/۹	۷/۸
h_{11}	۰/۹	۷/۳۳
h_{12}	۰/۵۶	۵/۶۴
h_{13}	۰/۴۳	۳/۷۳

۵- در بطریهای برداشت شده شماره مقطع و فاصله آنها از ساحل یادداشت نموده و همچنین تاریخ برداشت نمونه‌ها و به آزمایشگاه می‌فرستیم تا غلظت متوسط مواد رسوبی را با توجه به فرمول $C = \frac{\text{وزن خالص رسوب امیلی گرم}}{\text{جسم نمونه لیتر}}$ غلظت بدست آورده و غلظت متوسط مقطع را با توجه به پروفیل عرضی به صورت میانگین وزنی محاسبه نمائیم

۶- برداشتی به صورت نقطه ثابت (C) انجام می‌گیرد لازم بمت کراست که برداشت نقطه ثابت از عمیق ترین نقطه مقطع می‌باشد و از نقطه ثابت ۲ نمونه برداشت می‌گرددیکی جهت غلظت متوسط مقطع و دیگری برای نقطه ثابت

تذکرمهم : حتماً باید برداشت نقطه ثابت از عمیق ترین ارتفاع مقطع صورت گیرد زیرا اگر از کناره‌های رودخانه برداشت گردد فاقد ارزش لازم می‌باشد زیرا در کناره هات قریباً آب ثابت می‌باشد و بار معلق برداشت شده با تعریف انجام شده در مورد بار معلق هم خوانی نداشته لذا از اعتبار برخوردار نمی‌باشد در مورد برداشت نقاط ثابت در موقع سیلابی لازم است که هر ۲ ساعت یکبار این نمونه برداشت شود تا بتوانیم با استفاده از روشی نه در ذیل ذکر می‌گردد غلظت با رسوبی سیلاب را محاسبه نمائیم

تذکر ۱ : لازم است که از این روش حداقل در سال ۲۰ نمونه در دبی‌های مختلف برداشت شود
۲- برای هر نمونه برداشت شده نسبت $\frac{C_{\text{III}}}{C_{\text{F}}} = K$ را محاسبه کرده و تغییرات K را بر حسب دبی رسم می‌نمائیم به این ترتیب با استفاده از منحنی فوق میتوانیم K موردنظر برای هر C_{F} بدست آورده و از نسبت فوق $C_{\text{III}} / C_{\text{F}}$ مربوط به آنرا بدست آورده و با توجه به فرمول $Q_s^3 (\text{m}^3/\text{sec}) \times C_{\text{III}} (\text{mg/lit}) \times 0.0864$ دبی آب Q_s (ton/day) دبی رسوب مربوط به هر روز را محاسبه کرده و در فرم $40 - 112$ یادداشت می‌نمائیم در قسمت‌های بعد روشن محاسبه بطور کامل بحث خواهد گردید.

۱- با توجه به هیدروگراف هرسیل میتوانیم دبی رسوب مربوط به هرسیل را محاسبه نموده -
که از اهمیت ویژه‌ای برخوردار می‌باشد .

زمان نمونه برداری چند مقطعی :

قبل " گفته شده که نمونه برداری چند مقطعی در ایستگاه‌های درجه ۱ انجام می‌گیرد -
همچنین بحث گردید که حداقل ۲۰ بار در سال نمونه برداری برداری انجام گیرد لازم بتذکر است که از این ۲۰ بار نمونه برداری باید حداقل ۱۲ تا ۱۵ نمونه در فصول پراًبی و در اشلهای مختلف برداشت شود نمونه‌های C در فصل سیلابی با توجه به رژیم رودخانه‌ها انجام پذیرد در روزی

که سیلابها ازذوب برف حاصل میشود باید درسه نوبت در حداقل - متوسط - حداکثر اشسل برداشت شود (مثلاً "ادر ساعت عو ۱۸ و ۱۲") و در سیلابهای اتفاقی (رگبارها) هر دو ساعت یک نمونه از مقطع ثابت قائم (نقطه ثابت) برداشت شود در فصول کم آبی برداشت ۵ تا نمونه چند مقطعی ضرورت دارد.

روش سه مقطعی

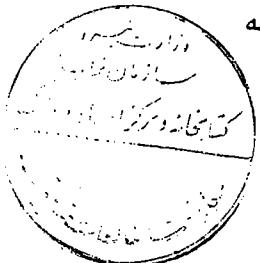
در ایستگاههای که روش نمونه برداری چند مقطعی امکان پذیر نمی باشد از روش سه مقطعی استفاده میگردد از این روش زمانی استفاده میگردد که در موقع سیلابی بتوان مستقیماً " یا از روی پل تلفریک از مواد معلق رسوبی نمونه برداری نمود و روش کاربه صورت ذیل می باشد

- ۱- مقطع رودخانه رابه سه قسمت که دارای دبی مساوی هستند تقسیم می کنیم و از وسط هر مقطع بطريق انگرازیون عمقی (نمونه برداری تدریجی از سطح آب تا کف بستر رودخانه در امتداد قائم) نمونه برداری بعمل می آید البته چون امکان برداشت نمونه هم زمان با اندازه گیری میسر نیست تکنیسین میتواند پس از آنکه نمونه برداری نمود محل دقیق امتداد قائم را روی نقشه های اداده شده و در محل کارپس از محاسبه دبی رودخانه دبی جزئی هریک از مقاطع سه گانه را بدست آورده و روی برچسب بطريق بنویسید که در این صورت لازم است دبی کل رودخانه نیز نوشته شود و با این ترتیب دبی متوسط رسوب رودخانه را از فرمول زیر بدست آورد.

$$Q_s = C_1 Q_1 + C_2 Q_2 + C_3 Q_3$$

- ۲- لازم است که تکنیسین در هر نمونه برداری یک نمونه نیز از نقطه ثابت برداشت کند.
- ۳- اگر از پل تلفریک استفاده میشود باید محلی بارنگ روی پل مشخص شود تا متصدی بتواند از آن نقطه نمونه برداری برای نقطه ثابت C_f انجام دهد در صورتی که از پل تلفریک استفاده نمی گردد باید فاصله این نقطه ثابت در کنار رودخانه نسبت به ریزی در منطقه نزدیک رودخانه تعیین گردد.

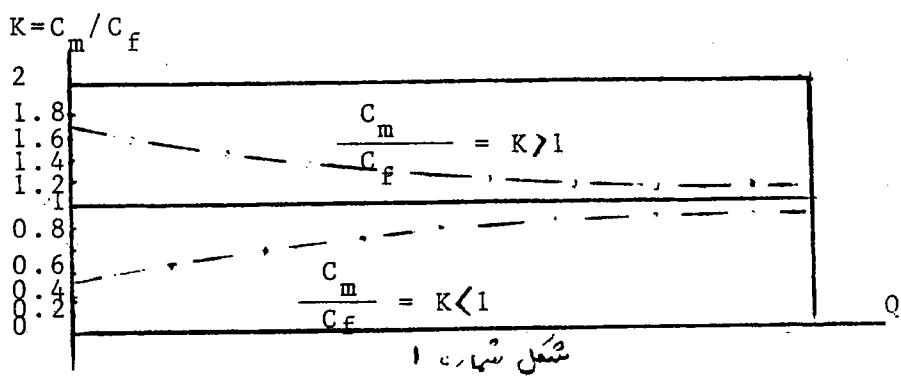
- ۴- با توجه به نمونه های برداشت شده برای نقطه ثابت C_m و رابطه $K = \frac{C_m}{C_f}$ و رسم تغییرات K بر حسب دبی Q نظیر هر C_f را بدست آورده و طریق آن C_m را محاسبه می نمائیم را از فرمول $Q_m = C_m \times Q$ دبی رسوب را محاسبه می نمائیم با توجه به اینکه K نقش مهمی در تعیین C_m و به تبع آن در Q دارد موارد زیر لازم به

نظر میرسد.

الف - در فواصل روزهاییکه تغییرات K محسوس نمی باشد و بعبارت دیگر رژیم رودخانه سیلاب نیست باید از متوسط استفاده نمود و آن بدین معنی است که از میزان های موجود معدل گرفته وجهت محاسبه K در همان روزها استفاده نمود.

ب : در فواصل روزکه تغییرات K محسوس باشد یعنی رژیم رودخانه سیلابی است و میزان K به تناسب صورت گرفته است تغییرات رادرکل روزرسان مینمائیم زیرا تغییرات متناسب است با تغییرات میزان بارسوبی

ج - پس از رسم منحنی تغییرات ضریب $(C_m/C_f = K)$ نسبت به دبی آبکه معمولاً منحنی آن باید بصورت شکل شماره ۱ درآید علت اینکه $K > 1$ است اینستکه نقطه ثابت C_f در عیققین قسمت که دارای حداقل غلظت است اندازه گیری میشود یعنی $C_f < C_m$ درنتیجه $K > 1$ است با توجه به اینکه متصلی هر روزیک نمونه ازنقطه ثابت بر میدارد برای هر روزیک دبی متوسط (از روی پرونده دبی اشل) و یک غلظت نقطه ثابت خواهیم داشت که با استفاده از منحنی مذکور K متوسط را برای هر روز بدست می آوریم و با توجه به فرمول $K = C_m/C_f$ غلظت متوسط روزانه C_m را محاسبه می کنیم مقدار رسوب روزانه طبق فرمول زیر تخمین و با جمع آنها رسوب ماهانه و سالانه را میتوان حساب کرد

$$Q_w^3 \text{ (m}^3/\text{sec}) \times C_m \text{ (mg/lit.)} \times 0.0864 \text{ دبی آب} = Q_s \text{ (ton/day)} \text{ دبی رسوب}$$

روش محاسبه دبی متوسط درازمدت مواد متعلق

برای محاسبه دبی رسوب و یا مقدار مواد متعلقی که در درازمدت (مثلاً یک سال) از رودخانه عبور میکند روش های گوناگونی وجود دارد که ساده ترین روشها و عملی ترین آنها روش منحنی تداوم جریان می باشد که ذیلاً به شرح آن می پردازیم.

روش منحنی تداوم جریان

اولین قدم در این روش پیدا کردن رابطه بین دبی آب و دبی رسوب می باشد برای این منظور ابتدا فرم شماره ۴۰-۱۲ را باتوجه به روش‌های که قبله توضیح داده شده تکمیل کرده - آنگاه روی یک کاغذ لگاریتمی نقاط مربوط به دبی آب و دبی رسوب را پیدا کرده و بهترین خطی که از روش حداقل مربعات به آنها برازش داده می‌شود را بعور میدهیم و معادله این خط را بدست می‌آوریم (ممکن است از بین نقاط مربوط یا چند خط عبور کند که بستگی به نظر کارشناس مربوطه داشته) سپس معادله این خطوط را بدست می‌آوریم چون این معادله یا معادلات روی کاغذ لگاریتمی می‌باشد لذا معادلات آنها در کاغذ معمولی به صورت نمائی بوده که غالباً " بصورت $Q_s = aQ_w^b$ " می‌باشد که a و b ضرائب ثابتی هستند که باید برای هر ایستگاه تعیین گردد . برای تعیین ضرائب a و b بترتیب زیر عمل می‌کنیم .

فرض کنیم از یک ایستگاه در طول سال n نمونه متوسط غلظت روزانه و اندازه گیری دبی آب در نتیجه n دبی رسوب بدست آورده باشیم با قراردادن n دبی رسوب و n دبی آب در - معادله $Q_s = aQ_w^b$ تعداد n معادله خواهیم داشت بادو محول a و b که برای حل چنین معادلاتی از روش کمترین مربعات بطریقه زیر عمل می‌نماییم

$$Q_{s1} = aQ_{w1}^b$$

$$Q_{s1} - aQ_{w1}^b = v_1$$

$$Q_{s2} = aQ_{w2}^b$$

$$Q_{s2} - aQ_{w2}^b = v_2$$

⋮

$$Q_{s4} = aQ_{w4}^b$$

$$Q_{s4} - aQ_{w4}^b = v_4$$

⋮

$$Q_{sn} = aQ_{wn}^b$$

$$Q_{sn} - aQ_{wn}^b = v_n$$

طبق تئوری کمترین مربعات

$$\sum v^2 = \min$$

وقتی حداقل است که یک برابر حساب a و یک برابر حساب b مشتق بگیریم و مساوی صفر

قرار میدهیم که پس از حل بهترین جواب a و b بدست می‌آید که در n معادله فوق -

" صدق می‌کند برای احتراز از عملیات زیاد و طولانی بودن آن نتیجه محاسبات را در زیر

می‌نویسیم

$$Q_s = a Q_w^b$$

دبي آب Q_w و Q_s دبي رسوب
ضرائب ثابت b, a

$$X = \log Q_w$$

$$Y = \log Q_s$$

$$SS_x = \sum X^2 - \frac{(\sum X)^2}{n}$$

$$SS_y = \sum Y^2 - \frac{(\sum Y)^2}{n}$$

$$SP_{xy} = \sum XY - \frac{\sum X \sum Y}{n}$$

$$b = \frac{SP_{xy}}{SS_x}$$

$$A = \frac{\sum Y - b \sum X}{n}$$

$$a = 10^A$$

له

$$R = \frac{SP_{xy}}{\sqrt{SS_x, SS_y}}$$

(n تعداد روزهای نمونه برداشته شده)

تذکر : امروزه میتوان با استفاده از ماشین حسابهای پیشرفته بدون انجام این عملیات معاد

فوق را بدست آورد و ضریب همبستگی بین آنها را بدست آورده

پس از پیدا کردن معادله بین دبی آب و دبی رسوب گامهای زیر برداشته میشود .

- جدولی مطابق جدول صفحه بعد درسم کرد و ستونهای آن به ترتیب زیر پر میگردد .

ستون ۱- ابتدای دبی هارا طبقه بندی می کنیم حدوداً ۴۰ دسته ها اختیاری است فقط سعی شود حدود سه هادر احتمالات بالا کم گرفته شود (a-a-b) a حدباً لاو b حد

پایین می باشد غالباً " حدود طبقات بر مبنای ۲۰ دسته ویا بیشتر طبقه بندی میگردد (برای یک سال) و چنانچه تعداد دبی هادر از مدت باشدمیتوان به مقدار دستجات بیشتری تقسیم کرد

ستون ۲- میان کلاس طبقات از رابطه $\frac{a+b}{2}$ بدست می آوریم

ستون ۳- فراوانی مطلق طبقات را در هر دسته پیدا کرده و در این ستون می نویسیم (مقدار C)

ستون ۴- درصد فراوانی نسبی طبقات را با استفاده از رابطه $100 \times \frac{C}{\text{کل}}$ بدست می آوریم

ستون ۵- فراوانی تجمیعی ستون ۴ را بدست می آوریم

ستون ۶- ستون ۲ \times ستون ۴ (میان کلاس طبقات \times درصد فراوانی نسبی طبقات)

ستون ۷- رابطه بین دبی رسوب و دبی آب را قبل "پیدا کرده ایم به ازاء مقادیر Q_s^0 مقدار

رامحاسبه میکنیم

ستون ۸- اعداد ستون ۱×۲ اعداد ستون ۴ (این اعداد نمایش دبی رسوب منتظر می باشد)

- حاصل جمع اعداد ستون ۸ تعداد متوسط تن در روز است که اگر آنرا در ۳۶۵ ضرب کنیم مقدار

سالیانه را بدست میدهد

$$\text{جمع بدست آمده} = \frac{\text{دبی ویژه (تن از ویژه)}}{\text{مساحت حوزه آبریز}} \text{ton/year}$$

برای روشن شدن مطلب به ذکر مثالی در این مورد می پردازیم لازم به ذکر است که در این مورد برنامه کامپیوتری نوشته شده است که مادر مورد مثال فوق بادوروش دستی و کامپیوتری محاسبات را نجام داده ایم برنامه کامپیوتری ضمیمه می باشد .

جدول محاسبه دبی متوسط سالانه (در از مدت) با روش طبقه بندی کردن دبی ها

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸
حدود طبقات دبی ها	بنابراین کلاس طبقات	فرآوانی طبقات	فرآوانی نسبی طبقات	فرآوانی تحمی سنتون (۴)	میان کلاس طبقات × فرآوانی نسبی طبقات	بنابراین جمجمه معادله $b = a Q_s^0$	اعداد ستون ۷×۲ فرآوانی نسبی طبقات (عدد نمایش دبی رسوب منتظر)
$a - b$ پایین با لا	$\frac{a+b}{2}$	C	$C \times 100$				

وزارت نیرو
سازمان تواب

کتابخانه و مرکز اسناد و مدارک

تعاونیت مطالعات منابع آب

شارژه شماره ۱۰۹۱

تاریخ ثبت ۲۴/۰۵/۱۶

مثال : رودخانه گاما سیاب از شاخه های عمدۀ کرخه علیاً می باشد سطح حوزه این رودخانه درایستگاه پل چهره برابر ۱۰۸۶۰ کیلومتر مربع است ودبی متوسط سالانه این رودخانه (متوسط ۳۰ ساله) درایستگاه مذکور ۳/۳۷ متر مکعب دنده ای می باشد.

جهت برآورد رسوب روزانه ماهانه زوینا لآخره سالانه ویادی متوسط سالانه بار معلق ودبی ویژه رسوب بترتیب عملیات زیر انجام گرفت

۱- ابتدای رگ خلامه اندازه گیری رسوب که کلیه نتایج حاصل از نمونه برداری بار معلق را از سال ۱۳۴۱ تا ۱۳۶۳ نشان میدهد تهیه گردید ، اطلاعاتی که در هر فقره اندازه گیری مشخص شده عبارت است از: تاریخ اندازه گیری ودبی لحظه‌ای آب در هنگام اندازه گیری ودبی بار معلق (ton/day)

نمونه برداری عمدا "بروش تجمع در عمق و در سه قائم انجام گرفته و متوسط گیری شده است تعدادی از نمونه ها بروش نقطه ثابت برداشت شده است ولی در هیچ کدام از آنها همزمان در کل مقطع (حداقل سه قائم) نمونه برداری نشده است لذا تعیین ضریب تبدیل نقطه ثابت به متوسط بار مقطع امکان نداشت و این اندازه گیریها در محاسبات بعدی در نظر گرفته نشد، بقیه داده ها حاصل ۳۰۹ فقره اندازه گیری (۳۰۹×۳۰۹) می باشد و لیست آن (شامل روز - ماه - سال - - - دبی آب و دبی رسوب) در صفحات تا آورده شده است ، برآورد بار رسوبی معلق در این رودخانه با دوروش دستی و کامپیوترا انجام گرفته که شرح عملیات به ترتیب زیر می باشد

- ابتداروی یک کاغذ لگاریتمی نقاط دبی آب و دبی رسوب پیدا شده که با استفاده از روش حداقل مربعات سه خط برآنها برازش داده شده است که معادلات آنها بصورت زیر میباشد و نمودار آن بصورت زیر آورده شده است .

$$Q_s = 5.5649 Q_w^{1.3310} \quad Q_w < 20$$

$$Q_s = 0.2677 Q_w^{2.3439} \quad 20 \leq Q_w \leq 120$$

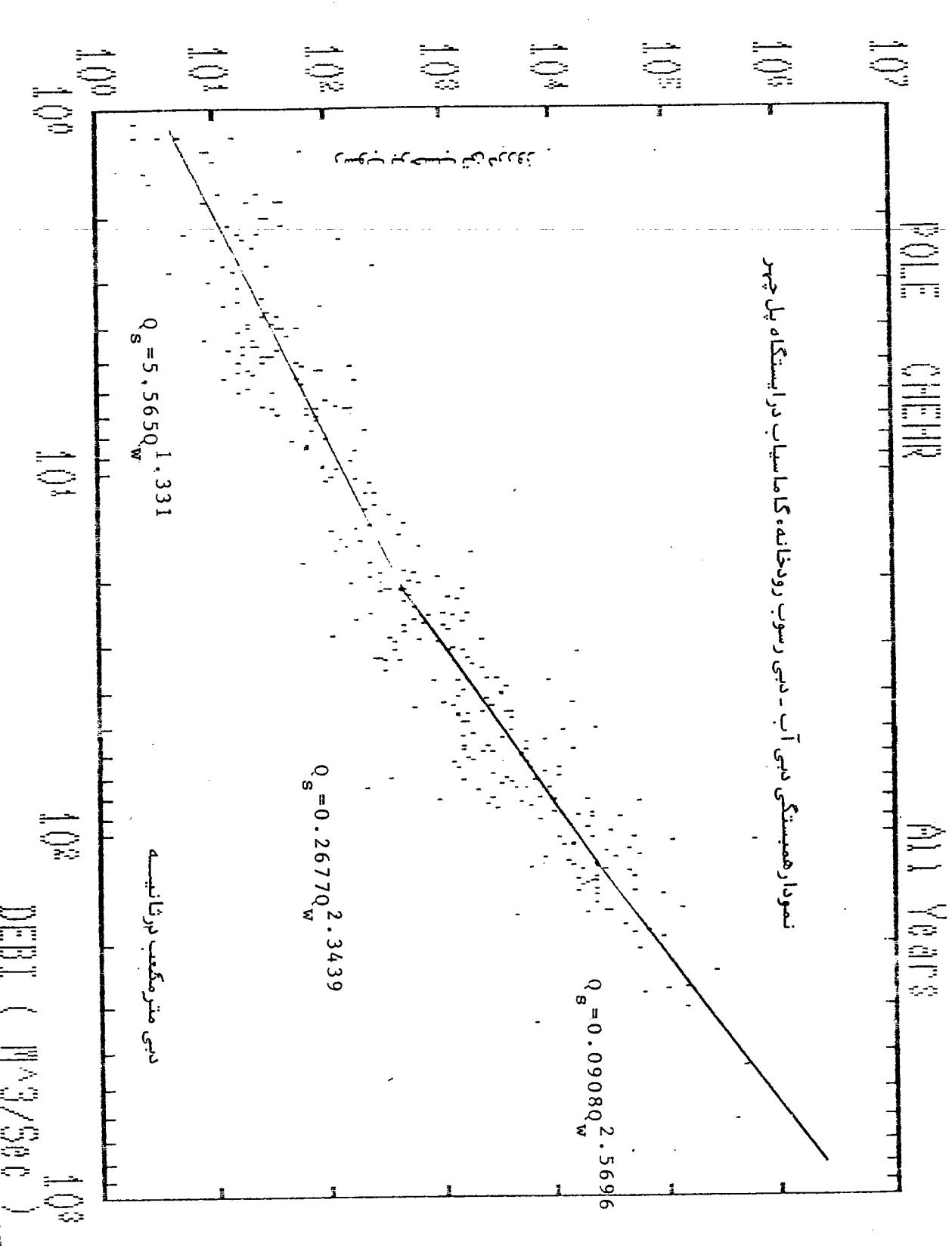
$$Q_s = 0.0908 Q_w^{2.5696} \quad Q_w > 120$$

- مرحله دوم طبقه بندی دبی آب مطابق جدول صفحه بعد و پر کردن جدول مطابق بحث انجام شده قبلی می باشد

میان کلاسیا بدمتر	فراؤانی تجمعی کل ۱/۱۰۰	Q_s	f_1 $Q_s \times \frac{1}{100}$
مکعب در ۰	به روز	$Q_s = aQ_w$	
شانیه	سال	ناظیر	
دو طبقات	بررسی به درصد	Q_s	
		b	
		پاتوجه به مساز	
فراؤانی مطلق	فراؤانی مطلق به روز		
سال	سال		
۰.۷۹ ۴	۲	۱۸۵۵	۲۱.۱۶
۴۸۹ ۸	۶	۱۲۹۳	۱۴.۷۶
۸۴۹ ۱۲	۱۰	۵۰۵	۵.۷۶
۱۲۸۹ ۱۶	۱۴	۴۹۶	۵.۶۵
۱۶۸۰ ۲۰	۱۸	۴۶۷	۵.۳۳
۲۰۸۰ ۲۸	۱۲۴	۸۰۴	۴.۳۲۰
۲۸۹۰ ۳۶	۳۲	۸۶۲	۶.۲۷
۳۶۸۰ ۴۶	۴۱	۵۵۰	۶.۲۷
۴۶۸۰ ۵۶	۵۱	۴۷۲	۵.۳۹
۵۶۸۰ ۸۴	۷۰	۶۸۷	۷.۸۴
۸۴۸۰ ۱۱۲	۹۸	۷۹۹۱	۹۱.۱۶
۱۱۲۸۰ ۱۴۰	۱۲۶	۲۹۰	۳.۳۱
۱۴۰۸۰ ۱۶۸	۱۵۴	۸۲۸۱	۹۴.۴۷
۱۶۸۸۰ ۱۹۶	۱۸۲	۱۷۰	۱.۹۴
۱۹۶۸۰ ۲۲۴	۲۱۰	۸۴۵۱	۹۶.۴۱
۲۲۴۸۰ ۲۵۲	۲۳۸	۸۵۳۴	۹۷.۳۶
۲۵۲۸۰ ۲۸۰	۲۶۶	۸۳	۳۷۹۴۳.۶۵
۲۸۰۸۰ ۳۰۸	۲۹۴	۸۵۳۴	۳۶۰۴۶.۴۶
۳۰۸۸۰ ۳۳۶	۳۲۲	۷۰	۹۷.۳۶
۳۳۶۸۰ ۳۶۴	۳۵۰	۸۶۰۴	۹۷.۳۶
۳۶۴۸۰ ۳۹۲	۳۷۸	۸۶۵۰	۹۷.۳۶
۳۹۲۸۰ ۴۲۰	۴۰۶	۰.۳۹	۴۵۲۹۰.۰۳
۴۲۰۸۰ ۴۴۸	۴۳۴	۰.۲۱	۴۶۶۲۸.۹۱
۴۴۸۸۰ ۴۷۶	۶	۹۹.۲۸	۳۲۴۵۴.۹۵
۴۷۶۸۰ ۵۰۴	۴۹۰	۰.۱۷	۴۳۷۷۸.۸
۵۰۴۸۰ ۵۳۲	۵۱۸	۰.۱۷	۴۳۹۵۴.۱۳
۵۳۲۸۰ ۵۶۰	۵۴۶	۰.۱۷	۴۴۱۸۲.۰۰
۵۶۰۸۰ ۵۸۸	۵۷۴	۰.۰۷	۴۴۳۷۷.۷۷
۵۸۸۸۰ ۶۱۶	۶۰۲	۰.۰۷	۴۴۵۷۴.۳۷
۶۱۶۸۰ ۶۴۴	۶۳۰	۰.۰۱	۴۴۷۷۱.۰۰
۶۴۴۸۰ ۶۷۲	۶۵۸	۰.۰۱	۴۴۹۶۸.۰۰
	۸۷۶۶	۱۰۰	۴۵۱۶۶۷۸.۵۷
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۴۵۳۶۴۲.۳۷
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۴۵۵۶۶.۹۶
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۴۵۷۶۴.۸۳
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۴۵۹۶۲.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۴۶۱۶۶۷۸.۵۷
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۴۶۳۶۴.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۴۶۵۶۲.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۴۶۷۶۰.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۴۶۹۶۸.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۴۷۱۶۶۷۸.۵۷
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۴۷۳۶۴.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۴۷۵۶۲.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۴۷۷۶۰.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۴۷۹۶۸.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۴۸۱۶۶۷۸.۵۷
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۴۸۳۶۴.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۴۸۵۶۲.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۴۸۷۶۰.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۴۸۹۶۸.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۴۹۱۶۶۷۸.۵۷
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۴۹۳۶۴.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۴۹۵۶۲.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۴۹۷۶۰.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۴۹۹۶۸.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۵۰۱۶۶۷۸.۵۷
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۵۰۳۶۴.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۵۰۵۶۲.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۵۰۷۶۰.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۵۰۹۶۸.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۵۱۱۶۶۷۸.۵۷
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۵۱۳۶۴.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۵۱۵۶۲.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۵۱۷۶۰.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۵۱۹۶۸.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۵۲۱۶۶۷۸.۵۷
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۵۲۳۶۴.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۵۲۵۶۲.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۵۲۷۶۰.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۵۲۹۶۸.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۵۳۱۶۶۷۸.۵۷
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۵۳۳۶۴.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۵۳۵۶۲.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۵۳۷۶۰.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۵۳۹۶۸.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۵۴۱۶۶۷۸.۵۷
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۵۴۳۶۴.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۵۴۵۶۲.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۵۴۷۶۰.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۵۴۹۶۸.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۵۵۱۶۶۷۸.۵۷
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۵۵۳۶۴.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۵۵۵۶۲.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۵۵۷۶۰.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۵۵۹۶۸.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۵۶۱۶۶۷۸.۵۷
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۵۶۳۶۴.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۵۶۵۶۲.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۵۶۷۶۰.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۵۶۹۶۸.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۵۷۱۶۶۷۸.۵۷
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۵۷۳۶۴.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۵۷۵۶۲.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۵۷۷۶۰.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۵۷۹۶۸.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۵۸۱۶۶۷۸.۵۷
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۵۸۳۶۴.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۵۸۵۶۲.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۵۸۷۶۰.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۵۸۹۶۸.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۵۹۱۶۶۷۸.۵۷
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۵۹۳۶۴.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۵۹۵۶۲.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۵۹۷۶۰.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۵۹۹۶۸.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۶۰۱۶۶۷۸.۵۷
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۶۰۳۶۴.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۶۰۵۶۲.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۶۰۷۶۰.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۶۰۹۶۸.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۶۱۱۶۶۷۸.۵۷
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۶۱۳۶۴.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۶۱۵۶۲.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۶۱۷۶۰.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۶۱۹۶۸.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۶۲۱۶۶۷۸.۵۷
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۶۲۳۶۴.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۶۲۵۶۲.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۶۲۷۶۰.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۶۲۹۶۸.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۶۳۱۶۶۷۸.۵۷
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۶۳۳۶۴.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۶۳۵۶۲.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۶۳۷۶۰.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۶۳۹۶۸.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۶۴۱۶۶۷۸.۵۷
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۶۴۳۶۴.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۶۴۵۶۲.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۶۴۷۶۰.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۶۴۹۶۸.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۶۵۱۶۶۷۸.۵۷
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۶۵۳۶۴.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۶۵۵۶۲.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۶۵۷۶۰.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۶۵۹۶۸.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۶۶۱۶۶۷۸.۵۷
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۶۶۳۶۴.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۶۶۵۶۲.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۶۶۷۶۰.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۶۶۹۶۸.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۶۷۱۶۶۷۸.۵۷
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۶۷۳۶۴.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۶۷۵۶۲.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۶۷۷۶۰.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۶۷۹۶۸.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۶۸۱۶۶۷۸.۵۷
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۶۸۳۶۴.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۶۸۵۶۲.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۶۸۷۶۰.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۶۸۹۶۸.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۶۹۱۶۶۷۸.۵۷
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۶۹۳۶۴.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۶۹۵۶۲.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۶۹۷۶۰.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۶۹۹۶۸.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۷۰۱۶۶۷۸.۵۷
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۷۰۳۶۴.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۷۰۵۶۲.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۷۰۷۶۰.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۷۰۹۶۸.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۷۱۱۶۶۷۸.۵۷
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۷۱۳۶۴.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۷۱۵۶۲.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۷۱۷۶۰.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۷۱۹۶۸.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۷۲۱۶۶۷۸.۵۷
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۷۲۳۶۴.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۷۲۵۶۲.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۷۲۷۶۰.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۷۲۹۶۸.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۷۳۱۶۶۷۸.۵۷
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۷۳۳۶۴.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۷۳۵۶۲.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۷۳۷۶۰.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۷۳۹۶۸.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۷۴۱۶۶۷۸.۵۷
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۷۴۳۶۴.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۷۴۵۶۲.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۷۴۷۶۰.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۷۴۹۶۸.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۷۵۱۶۶۷۸.۵۷
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۷۵۳۶۴.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۷۵۵۶۲.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۷۵۷۶۰.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۷۵۹۶۸.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۷۶۱۶۶۷۸.۵۷
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۷۶۳۶۴.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۷۶۵۶۲.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۷۶۷۶۰.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰۱	۷۶۹۶۸.۰۰
	۸۷۶۶	۰.۰	

نحوه اهمیتگی دی - آب - دبی رسبود رودخانه کاماسیاب در استگاه پل چهر

میباشد بنابراین برصد تقسیم گردیده و مقدار $6865/42$ بدست آمده است که این مقدار میانگین درازمدت دبی رسو بروزانه میباشد که مقدار آن tons/day میباشد

$$230.74 \text{ (tons/Km}^2/\text{year})$$

- در روش کامپیوتري مقدار میانگین درازمدت روزانه رسو برا $\frac{\text{tons}}{\text{day}}$ 6977.84 شده که اختلاف آن با روش دستی بدليل گرد کردن بعضی از اعدادامي باشد همچنان مقدار دبی و يزه رسو $\frac{\text{tons}}{\text{Day}}$ 234.68 می باشد .

روش استفاده از برنامه کامپیوت

در مرحله اول دبی های روزانه به ماشین داده می شود . سپس ماشین براساس برنامه نوشته شده احتمالات تجربی مناظر باهريک از دبی ها را به توسط فرمول وايبل $P = \frac{n}{N+1}$ پس از مرتب کردن بدست می آورده که در آن n شماره ردیف و N تعداد محل داده هاست . سپس با توجه به حدود احتمالي که در جدول مشخص می باشد آنها را دسته بندی نموده آنگاً حدود سطح احتمال بدست می آيد که معلوم ميشود اين احتمال بین کدام دواهتمال در دبی های روزانه واقع است سپس از طريق انتريپوله کردن دبی های مناظر با احتمالات . مربوطه دبی موردنظر را بدست آورده و با توجه به رابطه حاصل از مجموعه داده های دبی آب دبی رسو براساس Q_w, Q_s داده شده ابتدان قاط رادر صفحه محورهای مختصات پیدا کرده و با نظر کارشناسی بهترین خط یا خطوط برآنه برآرازش داده و معادلات مربوطه را بدست می آورد سپس برای مدت بدست آوردن مقادير دبی متوسط ساليانه و دبی روزانه از حاصله ضرب ستون احتمال در ستون احتمال در ستون محاسبه دبی و دبی رسو ايجاد می شود (در واقع سطح زير منحنی محاسبه ميگردد) سپس برای مدت بدست آوردن مقادير پائين جدول براساس اين که دبی رسو سالانه موردنظر است و يا مور د ديجري اقدام می شود و محاسبات پائين جدول صورت می گيرد بايد در نظرداشت که در ابتداي برنامه از شمات عداد سالهای آماری ، دوره ، آماری و و ضرائب معادلات چنانچه از بیرون داده شود و چنانچه از بیرون خوانده نشود با توجه به بحث بالا ماشین ضرائب را بدست می آورد . اين برنامه به طريق فصلی ، ماهيانه ، دورهای تروخشك ، و دره های - پنج ساله جهت بدست آوردن دبی رسو های مناظر با زدن کلیدهایی امكان پذير می باشد

لازم به ذکر می باشد که چنانچه دوره های تروخشک و یافعلی و بیاناتیانه و یا دوره های پنج ساله فوق نماید رقیمی که به کامپیوتربارای محاسبه دبی و بیزه /رسوب در از مدت داده می شود بر اساس تعداد روزهای موجود در دوره متفاوت خواهد بود.

```

'Programmer a.azzizbour
CLS : COLOR 14, 0
INPUT "Enter File Name "; FILE$
INPUT " Enter Your Period "; STARTING, ENDING
INPUT " Enter River "; RIVER$
INPUT " Enter Station "; STATIONS
INPUT " Enter Area "; AREA
INPUT " Enter Period "; YEARS
INPUT " Enter No. Of Days "; DAYS
INPUT " Enter No. Of Year "; YEAR
INPUT " Enter COEF "; COEF
INPUT " Enter COEF1 "; COEF1
INPUT "Enter Sed. Data "; SEDIMENT

TYPE DB
    MONTH AS STRING * 2
    DEBI AS STPING * 11
END TYPE

F1$ = "#*****.*#"
F2$ = "#*****.*#"
F3$ = "#***.*#"

DIM RECORD AS DB
DIM DB(1500), D(1500), F(50), LL(50), UL(50),
OPEN FILE$ FOR RANDOM AS #1 LEN = LEN(RECORD)
ENDING = ENDING + 1
NEXT I

FOR I = 1 TO 30
    READ LL(I), UL(I)           'LL (Lower Limm
    DATA 0,.05,-.05,.1,.1,.2,.2,.5,.5,1,1,2,2,
    DATA 60,60,70,70,80,80,87,87,91,91,93,93,
    DATA 99,8,99,8,99,9,99,9,99,92,99,92,99,9
NEXT I

M = 1: L = 0                         'Read Data
DO UNTIL EOF(1)
    GET I, M, RECORD
    IF VAL(RECORD.MONTH) = STARTING THEN
        K = 0
        DO
            GET I, M + K, RECORD
            IF VAL(RECORD.DEBI) = -1 THEN      'Select -1
                L = L + 1: GOTO L2
        END IF
        DB(R - L + 1) = VAL(RECORD.DEBI)
    PRINT R
L2:
    GET I, M + K + 1, RECORD
    K = K + 1
    LOOP UNTIL VAL(RECORD.MONTH) = ENDING
    GOTO L1
END IF
M = M + 1
LOOP
DAY = R - L
PRINT R, L, DAY
PRINT 12, 0

```

```

'FOR I = 1 TO DAY
'PRINT "Sorting No. : ", I;          'Output data
'FOR N = I + 1 TO DAY
'IF DB(I) > DB(N) THEN
'  SWAP DB(I), DB(N)
'END IF
'NEXT N
'PRINT DB(I)
'NEXT I
'PRINT "Sorting No. : ", I; DB(I)

FOR I = 1 TO DAY
  D(I) = (I / (NDAYS * NYEAR + 1)) * 100      'Calculate Probability
  PRINT USING "#####"; I;
  PRINT USING "##.#"; D(I);
NEXT I
PRINT : PRINT

LPRINT CHR$(12)
SUMYD = 0: SUMR5 = 0
FOR I = 1 TO DAY
  PRINT I
  FOR KK = 1 TO 30
    IF KK > 15 AND RES(KK) <> 0 THEN KKK = KK
    AVR(KK) = ((LL(KK) + UL(KK)) / 2)           'cof. of equation
    IF AVR(KK) >= D(I) AND AVR(KK) <= D(I + 1) THEN
      R1 = (DB(I + 1) - DB(I))
      R2 = (D(I + 1) - D(I))
      R3 = AVR(KK) - D(I)
      R4 = (R3 * R1) / R2
      RES(KK) = R4 + DB(I)
    SELECT CASE COEF
    CASE IS > 0
      Y(KK) = GOEF * (RES(KK) ^ COEF1)
    END SELECT
    YD(KK) = ((UL(KK) - LL(KK)) * Y(KK)) / 100
    END IF
  NEXT KK, I

  FOR KK = 1 TO 30
    SUMR5 = SUMR5 + ((UL(KK) - LL(KK)) * RES(KK)) / 100
    SUMYD = SUMYD + YD(KK)
  NEXT KK

  SUM = 0: SUM1 = 0
  FOR KK = KKK + 1 TO 30
    AVR(KK) = ((LL(KK) + UL(KK)) / 2)
    RES(KK) = DB(DAY)
    R6 = (UL(KK) - LL(KK)) * RES(KK)
    SUM = SUM + (R6 / 100)
    SELECT CASE COEF1
    CASE IS = 0
      Y(KK) = 2.718281828# ^ ((-.02614165# * LOG(RES(KK)) ^ 3) + (.3695956 * LOG(RES(KK)) ^ 2) + (.4337494 * LOG(RES(KK))) + 2.139673)
    END SELECT
    VD(KK) = ((UL(KK) - LL(KK)) * Y(KK)) / 100
    SUM1 = SUM1 + VD(KK)
  NEXT KK

```

'IF STARTING = 1 AND ENDING = 13 THEN ENDING = 14

'SELECT CASE ENDING

'CASE 4

'print "SPRING"

'CASE 7

'print "SUMMER"

'CASE 10

'print "AUTUMN"

'CASE 13

'print "WINTER"

'CASE 14

'print "YEARLY"

'END SELECT

TITLE1\$ = "Ministry of Energy"

TITLE2\$ = "Water Engineering Services Co."

TITLE3\$ = "Calculate The Long-Term Sediment Yield"

TITLE4\$ = "By Flow Duration-Sediment"

T1 = (80 - LEN(TITLE1\$)) / 2

T2 = (80 - LEN(TITLE2\$)) / 2

T3 = (80 - LEN(TITLE3\$)) / 2

T4 = (80 - LEN(TITLE4\$)) / 2

LPRINT TAB(T1); TITLE1\$: LPRINT TAB(T2); TITLE2\$: LPRINT TAB(T3); TITLE3\$: LPRINT TAB(T4); TITLE4\$

LPRINT : LPRINT : LPRINT : LPRINT

'print TAB(5); "NO. OF DATA" : " ; USING F2\$; K' print Number Of Data

'print TAB(5); "NO. OF -1" : " ; USING F2\$; L' print Number Of -1

'COLOR 10, 0

'print TAB(5); "Processed Data : " ; USING F2\$; DAY'print N. Of Processed Data

'print : print

,COLOR 12, 0

LPRINT TAB(5); "River" : " ; RIVER\$

LPRINT TAB(5); "Station" : " ; STATION\$

LPRINT TAB(5); "Period" : " ; YEAR\$

LPRINT TAB(5); STRING\$(76, 61)

LPRINT TAB(5); CHR\$(124); TAB(45); CHR\$(124); TAB(55); "Long-term Yields"; TAB(80); CHR\$(124)

LPRINT TAB(5); STRING\$(76, 61)

LPRINT " Cumulative Duration Duration Flow at Col.2 Sed. Rates Col2"

LPRINT " Duration As As A Midpoint * Tons Per *"

LPRINT " A Percentage Percentage Midpoint M3/S Col.4 Days Col6"

LPRINT " (1) (2) (3) (4) (5) (6) (7)"

LPRINT TAB(5); STRING\$(76, 45)

LPRINT TAB(5); STRING\$(76, 45)

LPRINT " SUM :" ; TAB(49); USING F1\$; SUMR5; TAB(71); SUMYD

LPRINT : LPRINT

LPRINT TAB(5); "Average Long-term Discharge" ==> " ; SUMYD;

LPRINT TAB(5); "(M3/5)"

LPRINT TAB(5); "Average Long-term Sediment Yield Discharge ==> " ; SUMYD;

LPRINT TAB(5); "(TONS/DAI)"

R I = 1 TO 30

LPRINT USING F1\$; LL(I); : LPRINT TAB(13); CHR\$(45); USING F3\$; UL(I); : LPRINT USING F1\$; (UL(I) - LL(I)); AVR(I); RES(I); : LP

VT USING F2\$; ((UL(I) - LL(I)) * RES(I)) / 100!; : LPRINT USING "#####.#"; Y(I); : LPRINT USING "#####.#"; YD(I)

VT I

LPRINT TAB(65); "(TONS/KM2/YEAR)"
LPRINT TAB(5); "No. Of Discharge Data
LPRINT TAB(5); "No. Of Sediment Data
LPRINT TAB(5); "Equation

==> ""; DAY
==> ""; SEDIMENT
==> ""; "QS = "; COEF; "QW ^"; COEF1

جدول شماره (۱) برآورد مقدار مواد معلق دراز مدت رودخانه گاماسیاب رایستکاه پلچهر (دوره آماری ۴۱-۶۲)

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷
حدود دستجذبات احتمال به درصد	فواصل دسته ها (%)	حد وسط احتمالی به درصد	دبي اب با احتمال احتمالی به درصد	ستون ۲ میزان دبی رسوب برای دبی آب بظری از ستون ۴	ستون ۴ ستون ۲ ستون ۶	ستون ۶
0.00 - 0.05	0.05	0.03	0.54	0.00	2.48	0.00
0.05 - 0.10	0.05	0.08	0.63	0.00	3.01	0.00
0.10 - 0.20	0.10	0.15	0.67	0.00	3.27	0.00
0.20 - 0.50	0.30	0.35	0.72	0.00	3.59	0.01
0.50 - 1.00	0.50	0.75	0.87	0.00	4.66	0.02
1.00 - 2.00	1.00	1.50	0.96	0.01	5.27	0.05
2.00 - 5.00	3.00	3.50	1.20	0.04	7.09	0.21
5.00 - 10.00	5.00	7.50	1.60	0.08	10.40	0.52
10.00 - 20.00	10.00	15.00	2.60	0.26	19.85	1.09
20.00 - 30.00	10.00	25.00	4.80	0.48	44.89	4.49
30.00 - 40.00	10.00	35.00	7.34	0.73	79.01	7.90
40.00 - 50.00	10.00	45.00	15.00	1.50	204.57	20.46
50.00 - 60.00	10.00	55.00	22.20	2.22	383.17	38.32
60.00 - 70.00	10.00	65.00	31.00	3.10	838.07	83.81
70.00 - 80.00	10.00	75.00	42.30	4.23	1736.62	173.66
80.00 - 87.00	7.00	83.50	57.00	5.99	3493.64	349.36
87.00 - 91.00	4.00	89.00	73.92	2.96	6425.05	642.50
91.00 - 93.00	2.00	92.00	89.56	1.79	10075.08	1007.50
93.00 - 95.00	2.00	94.00	105.56	2.11	14811.46	1481.14
95.00 - 97.00	2.00	96.00	132.34	2.65	25701.04	2570.10
97.00 - 98.00	1.00	97.50	171.00	1.71	49658.42	4965.84
98.00 - 99.00	1.00	98.50	210.52	2.11	84722.32	8472.23
99.00 - 99.50	0.50	99.25	277.76	1.39	172715.95	172715.95
99.50 - 99.80	0.30	99.65	373.79	1.12	370442.28	370442.28
99.80 - 99.90	0.10	99.85	476.00	0.48	684490.00	684490.00
99.90 - 99.92	0.02	99.91	504.28	0.10	799606.63	799606.63
99.92 - 99.94	0.02	99.93	541.29	0.11	999192.63	999192.63
99.94 - 99.96	0.02	99.95	559.42	0.11	1043926.38	1043926.38
99.96 - 99.98	0.02	99.97	580.91	0.12	1150099.13	1150099.13
99.98 - 100.00	0.02	99.99	672.00	0.13	1672223.13	1672223.13
جمع:				33.53	6977.84	

دبي متوسط دراز مدت = $22/53$ m^3/sec

تازه متوسط دراز مدت مواد معلق سالاً = $2/549$ MTon/year میلیون تن در سال

سطح حوزه = 10860 Km^2

دبي ویژه دراز مدت رسوب = $224/214 \text{ Ton/Km}^2/\text{Year}$

215

بیک خد صانعه سکری نماینده ای را پس.

گزه‌بازی کرمه رفخار سلکا شاهدیگار نیزه‌بردار

دوخانه						حرف	
بسیگاه			دوخانه				
سال ابی							
							۶
Tons	MLG/Lit	m^3/Sec	Tons	MLG/lit.	m^3/Sec	Tons/day	دوز
							۱
							۲
							۳
							۴
							۵
							۶
							۷
							۸
							۹
							۱۰
							۱۱
							۱۲
							۱۳
							۱۴
							۱۵
							۱۶
							۱۷
							۱۸
							۱۹
							۲۰
							۲۱
							۲۲
							۲۳
							۲۴
							۲۵
							۲۶
							۲۷
							۲۸
							۲۹
							۳۰
							۳۱
							جمع

کشل کشندہ

تایخ تیر

تپکشندہ

واحد آدم کشندہ

111

آنها یعنی امور

سازمان اbez نظرخواهی